

Балканско бюро за подпомагане на средното съсловие
Център за обмен на информация
и опит в Югоизточна Европа

Годишен отчетен доклад

2015

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Въведение
- II. Дейности на Балканското бюро за подпомагане на средното съсловие през 2015
- III. Неизпълнени задачи за отчетния период
- IV. Перспективи и тенденции

I. Въведение

Преди да се спрем на общото развитие на организацията през последната година и на дейностите, които бяха извършени, ще направим общ преглед на условията, в които организациите членки и бюрото като цяло работят. Ще се опитаме на тази база да направим и преглед на причините, поради което нашата организация е постигнала или не е постигнала целите си, набелязани в предишните години и залегнали в стратегията за нейното развитие.

Ситуацията в страните от Югоизточна Европа през последната година бе силно повлияна от кризата в Сирия и резултиращата от това бежанска криза в Европа. В някои страни вследствие на това се появи по-нататъшно разделение от отношение на общополитическата ориентация – НАТО и ЕС от една страна и ориентация към Русия от друга. Страни като Македония пък бяха силно засегнати от мигрантската вълна.

Според статистиката очакванията за икономически растеж от предишната година за съжаление до голяма степен не се оправдаха, като те за отделните страни се движеха от 0.5 % за Сърбия до 4.7% за Черна гора. В действителност цифрите са за съжаление на по-ниски нива, и все пак с изключение на Молдова все още в положителния сектор: Сърбия – 1%, Македония – 3.6%, Албания – 2.5%, Косово – 2.6%, Черна гора – 3.2%, Босна и Херцеговина – 2-05% и Молдова - - 1%, Румъния – 3.37%, Хърватия – 0.81%. Данните са взети от немски сайт за икономическа статистика.

Данните за нивото на безработни в страните са както следва: Сърбия – 20%, Албания – 19%, Косово – 35%, Молдова – 7%, Босна и Херцеговина – 28%, Македония – 30%, Черна гора – 19%, Румъния – 6.8%, Хърватия – 16.6%. Особено критична е ситуацията с младежката безработица в посочените страни, която в повечето от тях е 30% и повече.

Трябва да се отбележи, че в повечето страни икономическото развитие по общопризнато мнение е повлияно силно от корупционни практики, като това се отнася както за страните, членки на ЕС, така и всички останали.

Не на последно място трябва още да отбележим, че процесът на реформи в областта на представителството на интереси на икономическите субекти, укрепването на работодателските организации и организациите за икономическо самоуправление върви бавно или изобщо е в застой, участието в социалното партньорство не дава особени резултати. В същата ситуация се намират като цяло и системите за професионално обучение в страните, където все още основна, да не кажем единствена роля играе училищното образование, предприятията участват спорадично или изобщо не участват в процеса на обучение на кадри за икономиката, и едновременно с това във всички страни се усеща липса на добре подготвени кадри, особено що се отнася до средните изпълнителски кадри.

Продължава процесът на напускане на младите хора в посока централна и западна Европа, САЩ, Канада и др.

Всичко това поставя пред организациите на икономиката, каквито са и членовете на Балканското бюро, редица важни задачи и проблеми, които се решават по различен начин, до различна степен или изобщо не се решават в отделните страни. В различна степен държавното управление във всяка страна е склонно да допусне организациите на икономиката до възможността да влияят върху икономическите процеси, което пък води и до изолацията на организациите от процеса на вземане на важни за икономическото развитие решения.

Всичко, споменато по-горе, без да има претенциите за изчерпателност или дори детайлност, представлява рамката, в която членските организации на Балканското бюро се развиват и работят. От наша гледна точка ситуацията в сравнение с миналата година не само че не се е подобрила, но в някои отношения се е влошила допълнително. Затова си позволяваме, с оглед

на работата на нашата организация, да повторим като въведение към настоящия доклад всичко онова, което бяхме включили като въведение към доклада от миналата година, с ясното съзнание, че ситуацията, в която се намира нашата организация, не се е променила и пред нас стоят все същите пътища и задачи.

„Поставените в стратегията за развитие на Балканското бюро задачи, които предвиждат укрепване и консолидация на членската маса, както и финансово и структурно стабилизиране на Сдружението, все повече издигат на преден план необходимостта от изграждане на устойчиви дейности, които да доведат до устойчивост на самото Сдружение. Рамките, в които Сдружението осъществява своята дейност, не се различават особено от рамките, в които съществуват и работят организациите, които са негови членове – колебливо развитие на националните икономики, бавен процес на консолидация на работодателите, особено в сектора на занаятчийските, малките и средни предприятия, слабо или никакво развитие на браншовите сдружения, множество различни организации в неправителствения сектор, които действат на конкурентния пазар.

В тези условия занаятчийските камари и сдружения разчитат особено на създаване или подобрене на съществуващите законови рамки, които да регламентират съществуването, компетенциите задачите и членството на организациите. Подобна цел си поставя и Балканското бюро, което като асоциация е функция на своите членове и има пряк интерес членските организации да са силни и добре структурирани и позиционирани в обществото.

Извън това все по-ясно се поставя и въпросът с финансовата стабилност на организациите-членки и на самата Балканска асоциация. В този смисъл съществува известна разлика в ситуацията, що се отнася до организациите-членки и до Балканското бюро, която трябва да бъде навреме отчетена и да се вземат съответните мерки.

Финансовата стабилност на организациите по страни до голяма степен зависи от обема на членската им маса и от законовите рамки, в които тези организации съществуват, както и не на последно място от услугите, които тези организации са в състояние да предложат и продадат. От друга страна, ситуацията на Балканското бюро в това отношение е коренно различна – то не може да разчита на законови рамки, които да го поставят на особено място в обществото, не може да разчита и на многохилядна членска маса, която да формира някаква съществена част от приходите му.

Това, на което Бюрото може да разчита, са приходи от работа по проекти, както и на приходи от услуги, които то може да разработи и да се опита да продаде на конкурентния пазар.

Огромното предимство, което Балканското бюро би имало пред всички останали организации, е неговата регионална мрежа, изградена от организациите-членки, което му осигурява и място на един вече не национален, а регионален пазар. За целта обаче е необходимо активното сътрудничество на членските организации по места, които да популяризират дейността на бюрото, като едновременно с това си осигуряват и част от приходите по продадените услуги.

Това се очертават като едни от основните задачи и цели, по които бюрото работи през последната година, след като можем до голяма степен да отчетем, че процесът на консолидация на членската маса на Балканското бюро до голяма степен е завършен.“

II. Дейност на Балканското бюро през 2015 година

Дейността на Сдружението през 2015 година бе определена основно от два фактора – изпълнение на задачите в рамките на проекта Западни Балкани, в който бюрото играе координираща роля, а голяма част от членските му организации са преки партньори по проекта, и от друга страна стратегическите цели на Сдружението. При всички положения обаче трябва да се има предвид, че и двата фактора в дейността на Сдружението са подчинени на една и

Годишен доклад

съща цел и посока, а именно развитието на организацията и нейните членове в интерес на малките и средни предприятия в региона.

Чисто като акценти в работата през 2015 година може да се посочат:

1. Повишаване на компетенциите на членските организации по отношение на конципиране и предлагане на нови услуги за предприятията и стартиращите предприятия
2. Разработване на нови инициативи за услуги, които да се предлагат на предприятията съвместно от членските организации и Балканското бюро
3. Организиране на съвместни мероприятия по места с участието на членски организации от другите страни
4. Разработване на пилотни проекти, прилагани в една страна и мултиплицирани в останалите страни
5. Разработване на мерки за постигане на финансова самостоятелност както на членските организации, така и на Балканското бюро като международна организация

Какви бяха основните инициативи и проведени дейности през годината?

1. Обучение за предприятия и млади предприемачи в Молдова – януари 2015
2. Обучение за златари в Молдова – януари 2015
3. Обучение за оптици в Македония – януари 2015
4. Уъркшоп за планиране на работата по проект Западни Балкани – февруари 2015
5. Уъркшоп за изработване на концепция и обучения в рамките на Балканската академия за модерни занаяти и предприемачество – февруари 2015
6. Обучение за златари в Германия – февруари 2015
7. Обучение за оптици в Германия – февруари 2015
8. Уъркшоп по темата „Телемаркетинг и продажби по телефона“ в Тирана – март 2015
9. Участие в церемонията по връчване на майсторските свидетелства в Кобленц заедно с делегация от Молдова и Албания – април 2015
10. Обучение за сътрудници на организациите за планиране и провеждане на мероприятия в Скопие – април 2015
11. Кръгла маса на тема „Дуалното обучение в Югоизточна Европа“ – София, май 2015
12. Конференция за женско предприемачество и международен конкурс за семейно-ориентирано предприятие – юли 2015, София
13. Представяне на проекта за Бизнес каталог и обучение в Сърбия – Ниш, юли 2015
14. Представяне на проекта за Бизнес каталог и обучение в Призрен – юли 2015
15. Разработване на обучения в рамките на Балканската академия за модерни занаяти и предприемачество, изпращане на всички членски организации – август, септември 2015
16. Участие в Бизнес-форум Призрен 2015 – октомври
17. Кандидатстване по проект за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, финансиран от правителството на Норвегия. Изграждане на концепцията на проекта, намиране на партньори, написване на проектното предложение.
18. Дейности по бизнес-каталога – октомври, ноември 2015
19. Стартиране на проекта за енергийна ефективност в България, провеждане на първите обучения в Русе и Плевен.
20. Първа среща във връзка с пилотен проект за дуално обучение в Албания – декември 2015

Какви резултати можем да отбележим след така проведените дейности, инициативи и мероприятия през 2015 година?

На първо място трябва да отбележим, че независимо от изразеното от някои наши членове мнение, че годината е била слаба и бедна на дейност, тя всъщност бе наситена с множество инициативи. Те се осъществиха както в рамките на проекта за Западни Балкани, така и в рамките на извънпроектната дейност на Сдружението. Положиха се усилия за подобряване на компетентността на членските организации при организацията и и провеждането на

Годишен доклад

мероприятия, проведеха се обучения по техника на продажбите, като се наблегна на продажбата на услуги.

При много добра организация и успех бе проведена кръглата маса за дуалното обучение в Югоизточна Европа, която излезе впоследствие с меморандум, който бе изпратен във всички страни и достигна до съответните институции. Същото може да се каже и за международния конкурс за семейно-ориентирано предприятие, със забележката, разбира се, че очакванията в него да се включат активно всички членове на Сдружението, не се оправдаха. Както и в предишните негови издания и този път активно участваха единствено сдруженията на жените-предприемачки от отделните страни.

Трябва да се отбележи, че при особено голям интерес и особено успешно преминават обученията и специализираните семинари, каквито бяха проведените в рамките на проекта Западни Балкани обучения за златари и оптици, организирани от Балканския съюз на жените в занаятите. Това очевидно е една пазарна ниша, в която сдружението би могло да излезе напред. И въпреки всичко обаче когато тези обучения бъдат предложени на пазарен принцип, дори и цената да е конкурентна, те не могат да бъдат продадени. Такъв е опитът с обученията в рамките на Балканската академия, които според нашите проучвания бяха предложени на конкурентни цени и въпреки това не можаха да се реализират. И за това не помогнаха нито обученията по техники на продажби, нито обученията по подготовка и продажби на нови услуги. От наша гледна точка е очевидна необходимостта от по-близка връзка с потенциалните потребители на подобни обучения и по-широка популяризация.

Във всеки случай след много усилия по конципирането и подготовката на обучителните курсове резултатът, не на последно място и финансов, е почти нулев, и това в никакъв случай не вдъхва оптимизъм.

Малко по-добре изглеждат нещата с опитите да се участва в проекти заедно с членските организации по места, или поне опитът в България, където в края на годината бе спечелен проектът за енергийна ефективност и ВЕИ. Няма как да не се забележи и фактът, че в бюрото в София не постъпва никаква информация за активни покани за проектни предложения в отделните страни. Потокът информация от години тече основно в една посока – от бюрото в София към организациите-членки, докато обратната информация е почти никаква.

Не по-малко разочароващ е и опитът да се въведе Бизнес-каталогът като нова услуга в Косово, Албания, Черна гора и Сърбия. Така и не можа да се сформира екип от сътрудници, които да се заемат с продажбата на каталога, въпреки изключително добрите условия за това. Очевидно организациите не видяха в това възможност да бъдат в услуга на своите предприятия и едновременно с това да получат нов източник на приходи, който според нас не е за пренебрегване.

С оглед на всичко казано до тук и на встъплението, което цитирахме в началото на доклада, се налагат следните

III. Перспективи и тенденции

Шансовете на една регионална организация, обединяваща в себе си организации на малкия и среден бизнес от региона, да оцелее, се заключават в няколко възлови условия:

1. Наличие на членска маса, която е силно мотивирана от регионално представителство и обединение и вижда смисъл в него.
2. Изграждане на чувство за отговорност към регионалната организация с оглед на възможностите за развитие, които отделната организация-членка предоставя на регионалното обединение.
3. Осъзнаването на фактът, че от едно регионално представителство не може да се очаква повече, отколкото му се дава.

На фона на изтичащите проекти, които Занаятчийска камара Кобленц реализира в Югоизточна Европа, и които позволяваха и осигуряваха съществуването на Балканското бюро до момента, както и на факта, че постъпленията от членски внос в бюрото са минимални и дори теоретично не биха могли да гарантират неговото съществуване, ще трябва да се преборим с илюзията, че Балканското бюро ще продължи да съществува без усилията на неговите членове.

Годишен доклад

Съобразявайки се с актуалното финансово състояние на Сдружението, ако се запази настоящата тенденция на инертност, може със сигурност да се твърди, че през настъпващата 2017 година Балканското бюро ще затвори офиса си и ще престане да съществува, поне във вида, в който сме свикнали да го виждаме през последните 15 години.